

CURTE CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 6525 / 08 SEP 2022

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 2071 / 8 SEP 2022

**Domnului Marian Enache,
Președintele Curții Constituționale,**

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă transmitem, alăturat, punctul de vedere referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor **art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007 a camerelor de comerț din România, cu modificările și completările ulterioare.**

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția Românel și ale art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

AVOCATUL POPORULUI formulează prezenta

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

referitoare la prevederile art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007 a camerelor de comerț din România, modificată și completată

Dispozițiile art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007 a camerelor de comerț din România, modificată și completată, sunt neconstituționale prin raportare la prevederile art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție din perspectiva următoarelor

MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

Potrivit art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007, modificată și completată, *mandatul președintelui și vicepreședinților este de 5 ani și poate fi reînnoit o singură dată.*

Analizând dispozițiile Legii nr. 335/2007 care reglementează cadrul normativ pentru numirea președintelui Camerei Naționale de Comerț, observăm că regimul juridic al mandatului este reglementat prin norme infraconstituționale, iar, în acest caz, marja legiuitorului în privința dimensionării, configurării și structurii acestuia este mai mare decât în cazul mandatelor constituționale, fără a putea fi însă lipsită de previzibilitate și arbitrară.

În conformitate cu art. 24 alin. (1) din Legea nr. 335/2007, Camera Națională de Comerț este organizație neguvernamentală, autonomă, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, ce reprezintă, sprijină și apără interesele generale ale comunității de afaceri din România,

urmărind promovarea și dezvoltarea industriei, comerțului, serviciilor și agriculturii, în concordanță cu cerințele economiei de piață.

Împrejurarea că legiuitorul a reglementat organizarea camerelor de comerț și mandatul președintelui constituie o garanție a îndeplinirii de către stat a obligației asumate constituțional prin art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a) și b) din Constituție, privitoare la economia de piață și principiile pe care se bazează funcționarea economiei naționale.

Considerăm că art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007 are un caracter imprecis pentru că deschide posibilitatea unor controverse, creând insecuritate juridică în legătură cu exercitarea unei funcții importante pentru economia națională: președintele Camerei Naționale care este desemnat să reprezinte și să angajeze Camera Națională în relațiile cu persoane fizice și juridice, din țară și din străinătate (art. 39 din lege).

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că obligația statului de a asigura "libertatea comerțului" concomitent cu "protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară", prevăzută de art. 135 alin. (2) lit. a) și b) din Constituție, se îndeplinește prin reglementări legale corespunzătoare. Astfel, dacă legiuitorul a urmărit, în considerarea obligației sale constituționale, reglementarea mandatului președintelui camerei naționale de comerț și a duratei acestuia, aceasta ar fi trebuit să fie realizată prin norme predictibile care să cuprindă obiectiv și fără echivoc – reperatele exercitării mandatului de președinte, astfel încât în procesul de interpretare și aplicare a legii să dea eficiență principiului legalității, potrivit căruia respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, care este de esența cerințelor statului de drept.

În opinia Avocatului Poporului, dispozițiile art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007, modificată și completată, nu întrunesc cerințele de previzibilitate specifice legii, în sensul că **destinatarul normei nu pot determina în mod predictibil dacă mandatul președintelui și vicepreședinților este considerat efectuat când se împlinește termenul de 5 ani prevăzut de lege sau prin realizarea unui rest de mandat pe care persoana desemnată îl aduce la îndeplinire pentru o durată mai mică de cei 5 ani prevăzuți de lege, în situații speciale.**

Apreciem că finalitatea urmărită de legiuitor este aceea ca un mandat complet să aibă durata de 5 ani, în timp ce exercitarea unui mandat cu o durată mai mică de 5 ani (în anumite situații speciale în care cel care a fost desemnat președinte sau vicepreședinte pentru 5 ani nu poate duce la capăt mandatul) nu poate fi considerată ca epuizând conținutul noțiunii de "mandat".

Potrivit art. 25 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, pentru elaborarea actelor normative, în cadrul soluțiilor legislative adoptate, trebuie să se realizeze o

configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite.

Stilul actelor normative trebuie să se caracterizeze prin claritate, precizie, prin concizie - fără ca legea să fie însă sumară și lacunară - prin aplicarea unor principii stabile, predictibile și accesibile, să fie inteligibil pentru categorii largi și diverse de destinatari, având în vedere caracterul general și obligatoriu al normei juridice. Aceasta, întrucât nu se poate concepe o bună gândire juridică fără o exteriorizare a ei într-o formă și într-o limbă perfect adecvate.

Normele de tehnică legislativă deși „nu au valoare constituțională, (...) prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară”. De aceea, „nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii” (**Decizia nr. 448/2013**).

Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, **Decizia nr. 391/2019**, **Decizia nr. 189/2006**, **Decizia nr. 903/2010**, **Decizia nr. 26/2012**). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 52 și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Sissanis împotriva României, paragraful 66). Curtea Constituțională a statuat, de asemenea, asupra faptului că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, cu referire, deopotrivă, la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului incidentă (a se vedea cauzele Cantoni împotriva Franței, paragraful 35, Dragotoni și Militaru- Pidhorni împotriva României, paragraful 35, Sud Fondi-S.R.L. și alții împotriva Italiei, paragraful 109).

Apreciem că modul de redactare a textului legal criticat este imprecis, în sensul că nu prevede ce se întâmplă în situația în care o persoană este aleasă să continue un rest de mandat, apoi este realeasă pentru un mandat de 5 ani. Dacă, așa cum prevede textul art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007, mandatul este de 5 ani și poate fi reînnoit o singură dată, unica interpretare în acord cu rațiunea legiuitorului este aceea că, după ce a executat un mandat de 5 ani, acesta poate fi reînnoit pentru încă 5 ani, perioada de început a cărei durată nu a atins cei 5 ani stabiliți de lege fiind lipsită de consecințe juridice sub aspectul efectuării ulterioare a două mandate de 5 ani. Mandatul, în accepțiunea legii, este de 5 ani. *Per a contrario*, ceea ce trebuie executat într-o situație specială pentru o durată mai mică de 5 ani, nu constituie "mandat" și nu împiedică executarea ulterioară a două mandate de 5 ani. De altfel, însăși Adunarea generală a Camerei, prin Statutul Camerei Naționale, adoptat în anul 2018, a atribuit această interpretare textului art. 36 alin. (3) din Legea nr. 335/2007, în cuprinsul art. 33 pct. 2¹ din Statut, în sensul că "*În cazul vacantării funcției de Președinte al Camerei Naționale înainte de împlinirea mandatului, se va alege un nou Președinte, care va continua mandatul inițial, perioada astfel rămasă din mandatul predecesorului său nefiind considerată un mandat complet sau reînnoit, în sensul prevăzut de art. 28 pct. 7*", complinind lipsa de reglementare la nivelul legii. Or, aspectele concrete referitoare la durata și executarea mandatului președintelui Camerei Naționale trebuie reglementate la nivel de lege, în mod previzibil.

Așa cum a statuat Curtea Constituțională în Decizia nr. 390/2014, erorile de apreciere în redactarea actelor normative nu trebuie să se perpetueze în sensul de a deveni ele însele un precedent în activitatea de legiferare; din contră, aceste erori trebuie corectate, pentru ca actele normative să contribuie la realizarea unei securități sporite a raporturilor juridice.

În consecință, apreciem că norma legală criticată nu se încadrează în garanțiile aferente statului de drept în ceea ce privește reglementarea organizării unor organisme de interes public în coordonatele dreptului, fiind contrară art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, ceea ce are drept consecință și încălcarea principiului legalității prevăzut de art. 1 alin. (5), potrivit căruia, "*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*".

Avocatul Poporului,

Renate WEBER